V. Itaque certum est, ad valorem sacramenti non desiderari eam intentionem Ministri, qua velit sacramenti effectum producere. Constat id ex Augustino Epistol. 98. aliàs 33. quæ est ad Bonifacium, ubi expresse asserit, non privari parvulos gratia spirituali, *quæ ad vitam regenerantur æternam, quia non istis hac intentione sacramenta efferuntur, cum celebrentur per eos necessaria mysteria, & verba sacramentorum.* Deinde ecclesia, nec Pelagianos, nec Calvinianos iterum baptizat, dum in ipsius gremium revertuntur: immo id quoad Calvinianos expresse vetuit S. Pius V.; Nota autem res est, antiquos Pelagianos, ac Socianos, qui illorum iterum excitaverunt errores, negare, baptismum delere originale peccatum ac conferre gratiam; & Calvinianos, aliosque hæreticos negare per baptismum imprimi characterem; hi ergo dum baptizant, non ea voluntate baptizant, ut velint deleri originariam culpam, conferri gratiam, ac imprimi baptizato characterem. Non est ergo necesse, ut Minister velit effectum sacramenti.

VI. Nec intentio requiritur explicita vel conficiendi sacramenti, vel celebrandi ritum externum ut in se revera, & absolute sacrum. Nam Florentina, & Tridentina Synodus eam tantum in Ministro intentionem exposcunt, qua velit facere, quod facit ecclesia; hæc vero intentio in eo quoque est, qui licet hunc ritum pro Sacramento non habeat, vel pro ritu in se sacro; tamen perficere eum contendit, ut christianæ ecclesiæ ritum, sacramque ipsius cæremoniam. Quamobrem ratus habetur Baptismus à Gentili, immo & ab Atheo ipso ea voluntate collatus, ut facere unice contendat, quod in ecclesia christianorum fit: at certum est, Gentilem, Atheumque nec pro sacramento, nec pro re sacra hujusmodi ritum habere; Ita rem explicat Sanctus Thomas *in 4. dist. 6. quæst. 1. art. 3. resp. 2. ad primum*: "Quamvis ille, qui non credit Baptismum esse sacramentum, aut habere aliquam specialem virtutem, non intendat, dum baptizat, conferre sacramentum; tamen intendit facere quandoque quod facit ecclesia, etsi illud reputet nihil esse: & quia ecclesia aliquid facit, ideo ex consequenti, & implicite intendit aliquid facere, quamvis non explicite." Manifestum ergo est, ad valorem sacramenti non requiri intentionem explicitam sacramenti conficiendi, vel celebrandi ritum externum ut in se revera, & absolute sacrum; sed sufficere intentionem faciendi quod facit ecclesia, hoc est voluntatem usurpandi, & celebrandi ritum, qui in societate Christianorum pro Religioso habetur: quo in casu juxta traditam à S. Thoma doctrinam, in Ministro ex *consequenti & implicite* intentio inest rem sacram faciendi, quia ecclesia, cujus se ritum usurpare contendit, *aliquid facit*, dum hujusmodi ritum celebrat.

VII. Age vero videamus modo, num ii, qui Catharini opinionem tuentur, dum seriò, & attente ritum externum, quem facit ecclesia, adhibendum prædicant, quin interior intentio adsit, ea revera adhibeant in sacramento conficiendo, quæ supra commemoravimus. Nam rem consideranti, & diligenter perpendenti facile apparebit in Ministro illo, qui voluntatem habeat seriò, & attente id perficiendi, quod facit ecclesia, nil ex iis deesse, quæ ad sacramentum perficiendum necessaria diximus. Jam statuitur, hos materiam, & formam adhibere; cum vero voluntatem, hoc es intentionem habeant, dum illas adhibent, faciendi ritum, quem christiana ecclesia facit, quis non videat habere quoque illam intentionem quæ necessaria sit ad perficiendum sacramentum, ac contrariam interiorem intentionem, qua *ex gr.* intra se dicant *Nolo hominem baptizare*, aut celebrationem ritus, quo baptizat, irritam, & inanem fieri, aut supra effectum cadere sacramenti, hoc est supra gratiam, & characterem, ita ut interior illa intentio non baptizandi in hujusmodi ministris nihil aliud sit, nisi voluntas non conferendi characterem, non delendi peccatum, non sanctificandi hominem? At voluntas hæc, ut supra diximus, valori sacramenti non obest: immo præsumitur hæc voluntas in Sociniano, & Calviniano, quin proinde dubitetur ab ecclesia de valore Baptismi ab iisdem collati. Videant ergo Catharinianæ opinionis Adversarii, hanc opinionem solo nomine à communiori Scholasticorum differre. Dicent vero, necessarium saltem esse ad valorem sacramenti, *ut Minister velit formaliter, ut ritum ecclesiæ, vel ut ritum in ecclesia, sacrum illud celebrare.* Assentior; sed quid inde? Numquid ille, qui seriò, & attente vult externum ritum celebrare, quem Christus instituit, ejusque ecclesia facit, non vult illum formaliter ut ritum ecclesiæ, vel ut ritum in ecclesia sacrum celebrari? Si exteriori apparatu, si exteriori attentione, si seria actione, si cæremoniarum usu, si denique eorum omnium applicatione, quæ fieri ecclesia jubet, dum sacramenta celebrantur, determinatur ad faciendum formaliter sacramentum, ut ritum ecclesiæ, vel ut ritum in ecclesia sacrum; quis in hujusmodi Ministro deesse affirmabit hujusmodi intentionem? Immo actus ipsi, quos supra recensuimus, hanc inesse in Ministro voluntatem satis superque demonstrant; cum enim voluntarie ac omnino liberet fiant, interiori dirigente voluntate, sive intentione, fiant necesse est; & contraria voluntas nonnisi in effectum cadere poterit. Reponent fortasse, in improbo Ministro voluntatem esse posse interiorem, aut jocandi, aut rem ut more naturalem & profanam perficiendi: Sed liberæ operationes, quas supra numeravimus, hujusmodi voluntatem retractant, & excludunt omnino; cum per illas ad rem, ut formaliter sacram, & ad ritum ut in ecclesia Christi sacrum celebrandum, determinari debeat, ac revera determinetur. Quot fit, ut quæstio, vel de solo nomine sit, vel eo reducatur; Num scilicet exterior actio deliberate facta interiorem ipsi contrariam actionem necessarie excludat, aut retractet. Nam in utraque opinione ad valorem sacramenti requiritur intentio faciendi quod facit ecclesia; in opinione Catharini hæc intentio habetur, dum Minister velit seriò, & attente externum ritum celebrare, quem ecclesia facit, quidquid sit de interna voluntate, quæ tamen ritui per Ministrum celebrato contraria esse non potest: in aliorum vero opinione non requiritur intentio producendi characterem, & alios sacramenti effectus, sed voluntas sufficit applicandi res, & verba à Christo institura; quemadmodum in societate christianorum applicantur, etsi Minister non credat virtutem illis inesse, quam Christus contulerit. Quamobrem re diligenter exposita, sola voce invicem hujusmodi Auctores dissident. Cum vero de valore sacramenti hic agatur, in praxi communis opinio semper tenenda erit, ut initio monuimus.

INTERDICTUM.

ARTICULUS. I.

Interdictum, quoad ejus esse, & divisionem.

SUMMARIUM.

1 *Interdictum quid sit.*
2 *Interdictum dividitur in locale, personale, & mixtum.*
3 *Interdictum locale quid sit.*
4 *Interdictum personale quid sit.*
5 *Interdictum mixtum quid sit.*
6 *Interdictum tam personale, quam locale subdividitur in particulare, & generale.*
7 *Interdictum personale particulare quid sit.*
8 *Interdictum personale generale quid sit.*
9 *Interdictum locale particulare quid sit.*
10 *Interdictum locale generale quid sit.*
11 *Interdicto populo unius provinciæ, vel civitatis, sunt Interdicti omnes illius provinciæ, & civitatis habitatores, etiamsi sint innocentes.*
12 *Omnes isti nec in suo, nec in alio loco audire possunt divina, vel ecclesiastica recipere sacramenta.*
13 *Clerus autem non censetur interdictus interdicto populo, nec è contra interdicto Clero censetur interdictus populus, nisi in sententia aliud exprimatur.*
14 *Sub generali interdicto Clerici non comprehenduntur Religiosi utriusque sexus, nisi exprimatur, vel ex subjecta materia, aliisque circumstantiis aliter appareat.*
15 *Affertur ratio*, ad num. 16.
17 *Item sub generali interdicto Cleri non comprehenduntur Episcopi, nisi de eis expressa fiat mentio.*
18 *Interdicta civitate, eo ipso intelliguntur interdicta etiam ejus suburbia.*
19 *Affertur, & solvitur instantia.*
20 *Interdicta civitate, vel diœcesi, censetur interdicta etiam ecclesia cathedralis.*
21 *Interdicta civitate, vel diœcesi intelliguntur interdictæ etiam ecclesiæ Regularium.*
22 *Interdicta alia sunt à Jure, & alia ab homine.*
23 *Interdicta ab homine ferri possunt ab omnibus illis, qui possunt excommunicare, & suspendere.*
24 *Excipiuntur tamen Superiores Regulares, qui non possunt apponere interdicta localia.*
25 *Interdicta, quæ à Jure communi, & à constitutionibus apostolicis tam localia, quam personalia lata sunt, ad uberiorem notitiam distincte in distinctis articulis hic subnectuntur.*
26 *Addit. inseruntur*, ad num. 47.

1 INTERDICTUM est censura ecclesiastica, per quam homo arcetur à participatione aliquorum sacramentorum, omnium divinorum officiorum, & ecclesiastica sepultura; Colligitur *ex cap.* Non est nobis 11. *de sponsal. & matrimon. & cap.* Quod in te, *de pœnitent. & remission.*

2 Interdictum dividitur in locale, personale, & mixtum, ut colligitur ex Jure canonico *in capit.* Præsenti 10. *& c.* Si Civitas 17. *de sent. excom. in* 6. Interdictum
3 locale est, quo immediate locus ipse interdicitur, ne ibi divina celebrentur, vel audiantur, sive ab incolis, sive
4 ab alienigenis. Interdictum personale est, quo immediate interdicuntur ipsæ personæ, & non locus, & tunc illæ personæ nec hic, nec alibi possunt percipere sacramenta, nec exercere functiones sacras per interdic-
5 tum prohibitas. Interdictum mixtum est, quo immediate & locus, & personæ interdicuntur: v. g. civitas, & ejus Incolæ; colligitur *ex cap.* Si sententia 16. *de sent. excomm. in* 6.

6 Interdictum tam personale, quam locale subdividi-
7 tur *in particulare, & generale. Personale particulare*
8 *est*, quo persona aliqua particularis interdicitur. *Personale generale est*, quo interdicitur aliqua communitas personarum, ut populus unius provinciæ, civitatis, vel integra aliqua universitas, collegium, capitulum, con-
9 ventus. *Locale particulare est*, quo interdicitur locus
10 unus particularis, ut particularis aliqua ecclesia. *Locale generale est*, quo interdicitur locus generaliter, id est locus varia sub se loca complectens, ut regnum, provincia, civitas, ut colligitur *ex cap.* Cum in partibus 17. *de verbor. signific.*

11 Circa interdictum personale generale sciendum est, quod interdicto populo unius provinciæ, vel civitatis, sunt interdicti omnes illius provinciæ, & civitatis ha-
12 bitatores, etiamsi sint innocentes. Et omnes isti nec in suo, nec in alio loco audire possunt divina, vel ec-clesiastica recipere sacramenta, quia hujusmodi interdictum sequitur personam quocumque ierit; *cap.* Si sen-
13 tentia 16. *de sentent. excomm. in* 6. Clerus autem non censetur interdictus interdicto populo, nec è contra interdicto Clero censetur interdictus populus, nisi in sententia aliud exprimatur, unde uno ipsorum interdicto, alius licite admittitur ad ecclesiastica officia, & sacramenta; *cap.* Si sententia 16. *de sentent. excomm. in* 6. In materia enim pœnali, uti est ista, verba sunt stricte interpretanda; *cap.* Odia 15. *de Regul. Juris in* 6.

14 Sub generali interdicto Cleri non comprehenduntur Religiosi utriusque sexus, nisi exprimatur, vel ex subjecta materia, aliisque circumstantiis aliter appareat: & ratio est, quia in materia odiosa secundum communem acceptionem Religiosi non veniunt nomine Cleri, nisi exprimatur; & si quandoque lata significatione ve-
niant nomine Cleri, semper fit cum addito *Regularis.* Tum quia in interdicto lato contra Religiosos non 15
comprehenduntur Clerici seculares; ergo in interdicto latò contra Clericos non debent comprehendi Religiosi: Ulterius in Jure canonico passim ista ponuntur tam- 16
quam diversa; *ut cap.* Si quis suadente 17. *quæst.* 4. ubi dicitur *in Clerum, vel Monachum, & cap.* Super specula 10. *Ne Clerici, vel Monachi.* Sic tenent Abbas *cap.* Non amplius 1. *de institutionibus n.* 3. Fagn. *ibi num.* 7. Anaclet. §. 7. *de interdicto num.* 187. Layman, Rosignolus, Silvester, Ugolinus, Coniach us, Bonacina, Engel, & alii multi. Item sub generali inter- 17
dicto Cleri non comprehenduntur Episcopi, nisi de eis expressa fiat mentio; *cap.* Quia periculosum 4. *de sent. excom. in* 6.

Circa interdictum locale sciendum est, quod inter- 18
dicta civitate eo ipso intelliguntur interdicta etiam ejus suburbia, sive hæc sint pars civitatis, sive non, sive sint contigua eidem civitati divisa solummodo per mœnia interjacentia, sive vicina, dummodo non valde distent, sive suburbia sint ejusdem diœcesis, sive diversæ; & ratio est, quia, si possent in civitatis suburbiis 19
divina celebrari, interdicti sententia vilipenderetur, cum cives ad illa de facili possent convolare: ne igitur sententia interdicti possit sic de facili vilipendi, expedit interpretationem fieri laxiorem, ipsum extendendo etiam ab suburbia: habetur expresse *ex cap.* Si civitas 17. *de sentent. excom. in* 6. Nec valet dici; quod quan- 19
do suburbia sunt diversæ diœcesis, non possint subesse legibus Episcopi diœcesani. Non valet, *inquam*, quia illud interdictum afficit illa suburbia, non quatenus provenit ab Episcopo diœcesano, sed quatenus provenit à Jure communi per interpretationem, quam facit ex rationabili causa, cum respectu etiam suburbiorum diversæ diœcesis militet eadem ratio vilipendii interdicti ex suppositione, quod non plus distent à civitate, quam suburbia ejusdem diœcesis; æque enim facilitet possent cives ad ecclesias in utriusque suburbiis existentes confugere, & ibi interesse divinis, & percipere sacramenta, & sic eludere, seu vilipendere interdictum, ad quod vitandum fit laxior interpretatio ipsum extendendo etiam ad suburbia *in dict. cap.* Si civitas 17. *de sentent. excom. in* 6. Sic tenet Suarez *disput.* 32. *sect.* 2. *num.* 23. Avila *part.* 5. *disp.* 1. *dub.* 3. Coninch. Bonac. Rosignol. & alii.

Interdicta civitate, vel diœcesi censetur interdicta 20
etiam ecclesia cathedralis; *cap.* Si Civitas 17. *de sent. excom. in* 6. ubi expresse habetur, quod interdicta civitate omnia loca ibidem interdicta censeantur, cum aliàs de facili posset vilipendi interdictum talis civitatis celebrando, & audiendo divina in cathedrali. Et propter eamdem rationem interdicta civitate, vel diœcesi intelliguntur interdictæ etiam ecclesiæ Regularium, ipsi enim tam exempti, quam non exempti, nisi speciali privilegio super eo muniti existant, tenentur servare interdictum locale, nedum à Sede Apostolica emanatum, sed etiam ab Episcopo promulgatum; *cap.* Auc- 21
toritate 4. *de privil. in* 6. *& cap.* Cum in partibus 17. *de verb. signific.* & Concil. Trid. *sess.* 25. *cap.* 12. *de Regul.* ubi expressè habet: *Censuræ, & interdicta, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Episcopo à Regularibus in ecclesiis publicentur, & serventur.*

Interdicta alia sunt à Jure, & alia ab homine; *Com-* 22
munis. Interdicta ab homine ferri possunt ab omnibus 23
illis, qui possunt excommunicare, & suspendere; *cap.* Cum Ecclesiarum 3. *de Offic. Judic. Ordinar.* Excipiun- 24
tur tamen Superiores Regulares, qui non possunt apponere interdictum in ecclesiis sibi subjectis, quia eorum jurisdictio est personalis, non autem localis, & etiam quia actus iste percutit exercitium jurisdictionis in Clerum, & populum, illos privando, ne in ea celebrare, & respective audire possint divina, & fit cum non subditis, ut recte de more suo ratiocinatur Card. de Luca *de Jurisd. disc.* 99. *num.* 2. & expresse. partibus auditis, & informantibus, declaravit Sacr. Congreg. Episcop. & Regul. *in Neapol. Centuriarum* 21.

Ju-

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

Junii 1697. *referente Card. Cavallerino* contra Abbatem S. Petri ad Aram, qui ecclesiam Monialium Reginæ Cœli sibi subjectam interdicto subjecerat.

25 Interdicta, quæ à Jure communi, & à constitutionibus apostolicis, tam localia, quam personalia lata sunt, ad uberiorem notitiam distincte in distinctis articulis hic subnectuntur.

26 ☞ Non omne interdictum infligitur *per modum censuræ*, aut est species censuræ. Solet enim nonnumquam interdictum, uti & suspensio, infligi *per modum meræ*
27 *pœnæ* instar aliarum pœnarum canonicarum in punitionem commissi delicti, Van-Esp. *de cens. cap.* 9. §. 1. Rousseaud de la Combe *in sua jurisprud. canon. verb.*
28 Interdictum *num.* 8. Interest autem distinguere interdictum in ratione censuræ ab interdicto per modum pœnæ ob insignes, quæ unum inter & alterum interce-
29 dunt differentias. Primo enim interdictum *in ratione censuræ* requirit contumaciam, item canonicas monitiones,
30 ut de contumacia constare possit; Secus vero interdictum per modum pœnæ, Fleury *inst. Jur. eccl. p.* 3. *c.* 21. Van-Esp. *ubi supra*, Suarez *de Censur. disp.* 25. *sect.* 1.

31 Secundo interdictum *in ratione censuræ* ad certum tempus infligi nequit; Idque quia cum infligatur ad reprimendum contumaciam, habere debet tempus incertum, prout & habet ipsa contumacia, scilicet tamdiu durare debet, quamdiu durat contumacia. At non
32 repugnat ut interdictum *per modum pœnæ* infligatur ad certum tempus, prout gravitas ipsius delicti postulaverit, eoque lapso cesset; Van-Esp. *loc. cit.*

33 Tertio violatio interdicti *in ratione censuræ* exercendo solemniter actum Ordinis, secum fert irregularitatem; nequaquam vero hæc ipsa violatio interdicti *per*
34 *modum pœnæ*, Van-Esp. *loc. alleg.* §. 4. Hurtad. *de censur. tract. de cessatione à divinis difficult.* 4.

35 De origine interdicti *in ratione censuræ* haud certo constat, Rousseaud de la Combe *in sua Jurispr. can.*
36 *verb.* Interdictum num. 5. Per plura vero secula incognitum ipsum fuisse inde liquet, quod Ivo Carnotensis *Epist.* 94. appellat interdictum: *Remedium insolitum, ob suam nimirum novitatem.*

37 Dividit *Auctor* interdictum in personale, locale, & mixtum; sed ut probe monet Clem. *Concord. pastoral.*
38 *part.* 2. *cap.* 5. *num.* 3. convenientius dividitur interdictum in personale, & locale tantum, & utrumque in generale, & particulare.

39 Quæstionis est; An posito interdicto locali censeatur positum personale; & versa vice? In eam communiter itum est sententiam, posito interdicto locali, sive generali, sive particulari, non censeri positum personale, nisi tantum respectu personarum, quarum culpa positum est interdictum locale, *cap.* 16. *de sent. Excom. in* 6.

40 Pariter in eo omnes conveniunt, quod posito interdicto personali particulari non censeatur positum locale. At non conveniunt DD. an posito interdicto generali, censeatur etiam positum locale, id est, An interdicto personaliter populo, interdicto subjiciatur locus
41 populi, id est villa. Affirmant enim Covar. *in cap.* Alma Mater *part.* 2. §. 1. *num.* 7. Henriq. *cap.* 51. *in fin.* At post Navar. Ægid. negat Hurtad. *de Censur. tract. de interdicto*, *difficult.* 3. *num.* 7. Et jure quidem meritoque; Interdictum enim personale tametsi ge-
42 nerale, est omnino distinctum à locali: Non est igitur cur posito interdicto personali generali, ponatur
43 locale: *Ac proinde* (ita recte ait Hurtad. *loc. mox citat.*) *in loco populi interdicti possunt Clerici divina officia solemniter, & apertis januis celebrare, etiamsi aliquando per accidens non liceat, quando scilicet nequeunt non admitti interdicti ad templum, aut ad partes templo vicinas.*

44 De personis, quæ comprehenduntur interdicto personali, vide mox *laudatum Auctorem difficult.* 3. *per tot.* Notabile vero est discrimen innocentes inter, & no- 45
centes populos generaliter: Innocentes enim ut pluri- 46
mum mutatione domicilii, aut aliter desinunt esse membra ejus populi, desinunt esse interdicti, sine ulla alia relaxatione; At Nocentes, tametsi membra illius populi esse desinant, interdicto obnoxii remanent; Idque quia interdicti ii etiam intelliguntur uti particulares personæ.

De locis comprehensis interdicto locali consule tum 47
eumdem *Auctorem difficult.* 5. *per tot.* cum Clement. *concord. Pastor. part.* 2. *cap.* 5. *fere per tot.* ☞ ✪

ARTICULUS II.

Interdicta localia generalia.

Contra Reges, & Principes impedientes Legatos, 1
vel Nuntios Pontificios, ne fungantur suo officio, in quo casu omnes ditiones ipsius impedientis sunt interdictæ; *Extravag.* Super gentes, *de consuetud.*

Contra civitatem, excepta Roma, quæ hostiliter in- 2
sequitur Cardinales, vel insecutoribus consilium, auxilium, aut favorem præstat; *cap.* Felicis 5. *de pœnis in* 6.

Contra civitatem, quæ delinquit percutiendo injuriose proprium Episcopum, vel ipsum capiendo, ban- 3
niendo, seu mandando hæc fieri. Et contra territorium, cujus dominus deliquit percutiendo injuriose, capiendo, banniendo, seu mandando hæc fieri in quemcumque Pontificem; *Clement.* 1. *de pœnis.*

Contra civitatem, in qua mortuus est Papa, & ibi 4
novus est eligendus, & Rectores ejusdem non observantes, nec observare facientes præscripta *in cap.* Ubi periculum 3. *de elect. in* 6. ibi enim habetur expresse; *Civitas autem prædicta non solum sit interdicto supposita, sed & pontificali dignitate privata.*

Contra civitatem admittentem alienigenas ad fœne- 5
randum; *cap.* 1. *de Usuris in* 6.

ARTICULUS III.

Interdicta localia particularia.

Contra Universitates & Collegia exigentes juramenta illicita, vel contra libertatem ecclesiasticam, *Gre-* 1
gor. XIII. Constit. 93. *incip.* Inter Apostolicas.

Contra ecclesiam, in qua scienter sepultum fuerit 2
cadaver hæretici; *cap.* Quicumque 2. *de hæriticis in* 6.

Contra ecclesias Regularium, & Clericorum Secula- 3
rium inducentium aliquem ad jurandum, vel promittendum eligere sepulturam in istis, vel ad non mutandam electionem jam factam, si postea de facto in eis jurantes, vel promittentes sepeliantur; *cap.* 1. *de sepultur. in* 6.

ARTICULUS IV.

Interdicta personalia generalia.

Contra Universitates exigentes tributa ab Ecclesias- 1
ticis; *cap.* Quamquam 4. *de censib. in* 6.

Contra Universitates concedentes, vel excedentes 2
repræsalia contra Ecclesiasticos; *cap. unic. de jurejurand. in* 6.

Contra Universitates, Capitula, & Collegia à Papa 3
ad futurum Concilium appellantia.

Contra Universitates, Capitula, & Collegia non ser- 4
vantia constitutionem Joannis XXII. circa fructus beneficiorum vacantium; *Extravag.* Suscepti regiminis, *ne Sede vacante.*

Con-

✪ Interdictum per modum censuræ, pœnavè rationem, in Mantua præsertim Carpentana, triginta dierum termino affigi nequit. (1)

(1) Vid. verb. *Bannitus*, sub 2.

5 Contra Capitula Cathedralium dimissorias infra annum à die vacationis Sedis concedentia; Conc. Trid. *sess.* 7. *cap.* 10.

6 Contra Universitates habitationem usurariis locantes, aut usuras publice exercere permittentes; *c.* 1. *de Usuris.*

ARTICULUS V.

Interdicta personalia particularia.

1 Contra Cardinales, aliosque ecclesiæ Prælatos recipientes beneficia, & pensiones cum simonia confidentiali; Pii IV. *constit. incipit.* Romanum Pontificem.

2 Contra Metropolitanos de non residentia Suffraganeorum, & contra antiquiores Episcopos de non residentia Metropolitanorum post annum à die absentiæ eorumdem, non certiorantes Pontificem intra tres menses; Conc. Trid. *sess.* 6. *cap.* 1. *de reform.*

3 Contra promotos ad ecclesias cathedrales, etiamsi sint Cardinales, in Romana Curia existentes intra unum mensem à die eorum promotionis, & consecrationis, itineri non se committentes ad faciendum residentiam; Urbanus VIII. const. 130. *incip.* Sancta Synodus::: & Conc. Trid. *sess.* 23. *cap.* 2 *de reformat.*

4 Contra Episcopos usurpantes bona, vel fructus ecclesiarum, aut beneficiorum vacantium; *cap.* Præsenti 9. *de Offic. Ordin. in* 6.

5 Contra Episcopos, vel Abbates alienantes bona ecclesiæ, non servata forma *Extravagant.* Ambitiosæ, *de rebus ecclesiast. non alienand.* ✪

6 Contra Episcopos, aliosque Superiores Prælatos qui in Visitatione procurationem excessivam recipiunt contra Const. Innoc. IV. relatam *in cap.* Romana 1. *de Censibus in* 6. *cap.* Exigit. 2. *de Censibus in* 6. & Trid. *sess.* 24. *cap.* 3. *de reform.*

7 Contra Prælatos edentes Commentarios in Concil. Trid. inconsulto Romano Pontifice; *Pii IV. Const. Confirmatoria ejusdem Concilii.*

8 Contra eos, qui Episcopatum, Abbatiam, vel aliam ecclesiasticam dignitatem de manu Laici recipiunt; *cap.* Si quis deinceps 16. *q.* 7.

9 Contra Clericos in Sacris Constitutos in crimine fornicationis perseverantes; *cap.* Si qui sunt *dist.* 81.

10 Contra Ordinarios, qui privant beneficiis commorantes in Urbe, & eos, qui illa recipiunt: *Extrav.* 3. *de privil.*

11 Contra non servantes formam à Jure præscriptam in ferendis censuris; *cap.* Sacro 48. *de sent. Excomm.*

12 Contra violantes interdictum locale, & contra eos, qui excommunicatos publice, vel interdictos ad divina officia, ad sacramenta, & ad ecclesiasticam sepulturam admittunt; *cap.* Episcop. *de privil. in* 6.

13 Contra eos, qui dant causam interdicto locali; *cap.* Si sententia 6. *de sent. Excomm. in* 6.

14 Contra omnes ecclesiarum Secularium Rectores, & Ministros recipientes opera perpetua missarum sine licentia Ordinarii loci, ac etiam contra recipientes pecunias talium Legatorum, & eos non deponentes penes personam idoneam; Urbanus VIII. contit. 43. *incip.* Cum sæpe contingat.

ARTICULUS. VI.

Interdictum quoad ejus effectus.

SUMMARIUM.

1 *Effectus interdicti sunt tres, qui assignantur.*
2 *Non omnium sacramentorum, sed aliquorum tantummodo prohibitus est usus, sive activus, sive passivus.*
3 *Tempore enim interdicti propter moræ periculum licite administratur non solum parvulis, sed etiam adultis Baptismus, & Confirmatio.*
4 *Item sacramentum Pœnitentiæ omnibus administrari potest etiam sanis, exceptis iis, qui sunt excommunicati, & causam dederunt interdicto, nisi de delicto satisfecerint &c.*
5 *Item Sacramentum Matrimonii potest tempore interdicti licite celebrari.*
6 *Solemniter tamen & publice benedictio tunc sponsis dari nequit.*
7 *Item constitutis in articulo, seu probabili periculo mortis licite ministrari potest etiam sacramentum Eucharistiæ.*
8 *Item infirmis aliud sacramentum non valentibus recipere, licet ministrari etiam Extrema Unctio.*
9 *Et casu magnæ necessitatis, & penuriæ Sacerdotum etiam sacramentum Ordinis Clericis spetialiter non interdictis conferri potest.*
10 *Nomine Divin. Offic. tempore interdicti prohibitorum, quæ intelligantur.*
11 *Excipitur privata recitatio horarum, ad quam aliàs obligati tenentur, licet sint interdicti, & concio, ad quam etiam per campanæ pulsum possunt convocari interdicti, ut ad correctionem, & resipiscentiam inducantur.*
12 *Tempore interdicti generalis Clerici, & Religiosi, quando ipsi non sunt interdicti, possunt, ut extra tempus interdicti, missas, & divina officia celebrare, sed januis clausis, non pulsatis campanis, voce submissa, & exclusis personaliter interdictis, & iis, qui interdicto causam dederunt.*
13 *In aliquibus principaliorbus festivitatibus possunt missæ, & divina officia celebrari tempore interdicti generalis etiam publice januis apertis cum campanarum sonitu &c.*
14 *Hoc tamen privilegium est solum de interdicto locali generali, non vero de locali particulari, nec de personali etiam generali.*
15 *Regulares specifice, & expresse privilegiati possunt tempore interdicti, quacumque auctoritate positi, in quibusquam proprii Ordinis festivitatibus, voce alta, apertis januis, pulsatis campanis divina facere, & omnibus fidelibus sacramenta ministrare, exceptis nominatim interdictis, & interdicto causam præbentibus, & omnia alia libere, & solemni ritu peragere, ac si interdictum minime appositum esset.*
16 *Adducitur constitutio Clement. VIII. ubi assignatur, in quibus festivitatibus sit concessum Minoribus non servare interdictum.*
17 *An hoc privilegium suffragetur aliis Regularibus.*
18 *Regulares tempore interdicti possunt celebrare, & communicare januis clausis.*
19 *In loco sacro interdicto nullus quamtumvis innocens, nec infans, nec amens potest sepeliri.*
20 *Excipiuntur tamen Clerici personaliter non interdicti, nec interdicto causam dantes.*
21 *Tempore interdicti localis generalis possunt incolæ illius loci, qui non sunt personaliter interdicti, efferri extra illum locum interdictum, & in alio loco sacro non interdicto sepeliri.*
22 *Si quis sepultus fuerit extra locum sacrum tempore interdicti, cessante interdicto in locum sacrum est transferendus, si id commode fieri possit.*
23 *Si vero contingeret contra prohibitionem Juris aliquem interdictum sepeliri in loco sacro, is non esset extrahendus, & alia præfiniuntur*, ad n. 28.
29 *Addition. subnectuntur*, ad num. 42.

Effectus interdicti sunt tres, primus est privatio 1
aliquorum sacramentorum, secundus est privatio divinorum officiorum, tertius est privatio sepulturæ ecclesiasticæ, ut expresse habetur *in cap.* Alma Mater 24. *de sentent. Excomm. in* 6.

Cir-

✪ Debeat, vel non Extravagantis Ambitiosæ forma servari, jam insinuatum manet. (1)

(1) Vide verb. *Alienare*, per tot.

BIBLIOTECA CENTRALE UANL

2 Circa primum effectum notandum est, quod non omnium Sacramentorum, sed aliquorum tantummodo prohibitus est usus, sive activus, sive passivus.

3 Tempore enim interdicti propter moræ periculum licite administratur non solum parvulis, sed etiam adultis Baptismus, & Confirmatio, & ad hunc finem potest fieri catechismus, fontis benedictio, & in Cœna Domini Chrismatis consecratio; *cap.* Responso 43. *de sent. Excom. & cap.* Quoniam 19. *de sent. Excom. in* 6.

4 Item sacramentum Pœnitentiæ omnibus administrari potest, etiam sanis, exceptis iis, qui sunt excommunicati, & causam dederunt interdicto, nisi de delicto satisfecerint, aut de satisfaciendo cautionem idoneam, vel juratoriam præstiterint: *cap.* Alma Mater 24. *de sent. Excom. in* 6.

5 Item sacramentum Matrimonii potest tempore interdicti licite celebrari, Glossa *in cit. cap.* Alma Mater 24. *de sentent. Excomm. in* 6. *verb.* Sacramentis::: Abbas in *cap.* Non est 11. *de sponsal. num.* 8. & alii passim.

6 Solemnis tamen, & publica benedictio tunc sponsis dari nequit, ut colligitur *ex cit cap.* Alma Mater.

7 Item constitutis in articulo, seu probabili periculo mortis licite ministrari potest etiam sacramentum Eucharistiæ, *c.* Permittimus 57. *de sent. Excom. & cap.* Quod in te 11. *de pœnit. & remiss.*

8 Item infirmis aliud sacramentum non valentibus recipere, licet ministrari etiam Extrema Unctio, ut cum aliis colligunt Pirhing, & Palao *ex cit. cap.* Quod in te 11. *de pœn. & remiss.*

9 Et casu magnæ necessitatis, & penuriæ Sacerdotum etiam sacramentum Ordinis Clericis specialiter non interdictis conferri potest, ut cum multis colligunt Pirhing, Innocentius, & Abbas *ex cap.* Non est 11. *de spons. num.* 8.

10 Circa secundum effectum notandum est, quod nomine divinorum officiorum tempore interdicti prohibitorum *in cap.* Si sentent. 16. *de sentent. Excom. in* 6. &

11 *cap.* Permittimus 57. *hoc titul.* intelliguntur celebratio publicæ missæ, publica recitatio horarum canonicarum in choro, processiones publicæ, benedictiones publicæ templi, fontis baptismalis, cinerum, palmarum, candelarum, nuptiarum, solemnis aspersio aquæ lustralis, professio solemnis in Religione, & alia similia. Excepta privata recitatione horarum, ad quam etiam per campanæ pulsum possunt convocari interdicti, ut ad correctionem, & resipiscentiam inducantur, *ex cap.* Res-

12 ponso 43. *de sent. Excom.* Tempore interdicti generalis, Clerici, & Religiosi, quando ipsi non sunt interdicti, possunt, ut extra tempus interdicti, missas, & divina officia celebrare, sed januis clausis, non pulsatis campanis, voce submissa, & exclusis personaliter interdictis, & iis, qui interdicto causam dederunt: *cap.* Alma Mater 24. *de sent. Excom. in* 6.

13 Et in hoc eodem capite *Alma Mater* permittitur; ut festis Natalis, Paschatis, Pentecostes, & Assumptionis B. M. V. quibus à Martino V. & Eugenio IV. additus fuit dies festus Corporis Christi cum tota Octava, & à Leone X. dies festus Conceptionis B. M. V. etiam cum tota octava, tempore interdicti generalis missæ, & divina officia publica cum omni solemnitate celebrentur januis apertis cum campanarum sonitu, admissis quoque interdictis, qui causam interdicto dederunt, modo isti non appropinquent altari, nec veniant ad offertorium, vel Communionem, exclusis tamen excommunicatis. Et hoc privilegium est solum de interdicto locali generali, non vero de locali particulari, nec de personali etiam generali, quia in his nihil est immutatum jure novo *in capit.* Alma Mater::: sed remanet rigor juris antiqui *cap.* Permittimus::: Unde in ecclesiis specialiter interdictis, in quibus Eucharistia asservatur, solum licet semel in hebdomada celebrare missam pro renovanda Eucharistia pro infirmis, ut expresse colligitur *ex dict. cap.* Permittimus 57. *de sentent. Excommun.*

14 Regulares, quibus post Trid. & Gregor. XIII. cum sufficientibus derogatoriis specifice, & expresse est indultum, ut quædam proprii Ordinis festa solemni ritu tempore interdicti generalis quacumque auctoritate positi celebrent, possunt in omnibus illis festivitatibus voce alta, apertis januis, pulsatis campanis, divina facere, ac omnibus fidelibus sacramenta ministrare, exceptis nominatim Interdictis, & Interdicto causam præbentibus, & omnia alia libere, & solemni titu peragere, ac si interdictum minime appositum esset, ut expresse post Conc. Trid. & Gregor. XIII. concessit Ordini Minorum S. P. Francisci Clemens VIII. die 17. Octobr. const. *incip.* Sacræ::: per quam omnem dubietatem è medio tollit precisis his verbis; "Ut Sacræ »Seraphici B. Francisci Religionis in Sanctam Roma»nam Ecclesiam merita poscunt, ut privilegia, & in»dulta illi per Sedem Apostolicam concessa, non mo»do conserventur, sed etiam amplientur.

»Cum itaque, sicut accepimus, diversorum Romano»rum Pontificum concessionibus Religioni præfatæ in»dultum sit, ut temporibus interdicti quacumque, etiam »apostolica auctoritate appositi, festa Sactorum ejus»dem Ordinis, Francisci nimirum, Bonaventuræ, An»tonii de Padua, Ludovici, Bernardi, Claræ, Eli»sabeth, ac Martyrum solemni ritu celebrare, perin»de, ac si interdictum hujusmodi minime appositum »esset, libere possint: Festa vero Sanctorum Didaci, & »Portiunculæ in prædicto Indulto minime comprehen»dantur; Nos Religionem prædictam amplioribus favo»ribus, & gratiis prosequi volentes, indultorum hu»jusmodi, & literarum apostolicarum desuper expedi»tarum, tenores, præsentibus pro expressis habentes, »supplicationibus dictæ Religionis per dilectum filium »nostrum Hieronymum Presbyterum Card. Matthæum »Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Reli»gioni prædictæ universæ, ac cuicumque ipsius Ordi»nis familiæ, sive conventui, ut in eorum ecclesiis »festa etiam prædicti S. Didaci, & Portiunculæ, tem»poribus Interdicti solemniter, prout alia festa præ»dicta, ac juxta indultorum illi concessorum seriem, »& tenorem, celebrare libere, & licite possit, aucto»ritate apostolica tenore præsentium concedimus, & in»dulgemus, ac Indulta prædicta ad prædictas S. Di»daci, & Portiunculæ festivitates extendimus, & am»pliamus.

»Non obstantibus constitutionibus, & ordinationi»bus apostolicis universalibus, provincialibus, & syno»dalibus, Conciliis editis generalibus, vel specialibus, »necnon omnibus illis, quæ in præfatis Indultis, & li»teris apostolicis concessum est, non obstare, ceterisque »contrariis quibuscumque.

»Dat. Tusculi sub annulo Piscatoris 17. Octob. 1595. »Pont. Nostri anno 4."

Sic tenent plurimi cum Pignatell. *tom.* 10. *caus.* 1. Mattheucci, *Offic. Curiæ cap.* 27. *num.* 12. & 13. & alii passim.

An autem hoc privilegium suffragetur aliis Regu- 15
laribus propter communicationem privilegiorum? Videtur respondendum esse affirmative. Nam Suarez *lib.* 8. *de legibus cap.* 17. Rodriq. *qq. Reg. quæst.* 55. *art.* 23. *tom.* 1. Portell. *in respons. moral. tract.* 1. *disput.* 4. *punct.* 2. §. 9. *num.* 5. Hieronymus Rodriquez *in compend. resp.* 65. *numer.* 2. & alii asserunt in celebratione festorum locum habere communicationem privilegiorum, præsertim quoad eos Regulares, qui habent prægnantissimam communicationem privilegiorum ab Apostolica Sede, tam concessorum, quam concedendorum, & hoc maxime verum censeo pro illis Regularibus, qui obtinuerunt à Sancta Sede communicationem, aut innovationem privilegiorum post dictum privilegium à Clement. VIII. in supra allata constitutione concessum Minoribus. Pignattel. tamen *tom.* 10. *citat. consult.* 1. *numer.* 32. & *seq.* pluribus adductis censet tale privilegium non suffragari aliis Regularibus virtute communicationis privilegiorum, quod & censet Mattheucci *in offic. Curiæ cap.* 27. *num.* 14. & alii. Vide Card. Petram. *tom.* 6. *Com. ad const.* 10. Sixti IV. *n.* 15. & 16.

Regulares tempore Interdicti possunt celebrare, & 16
communicare januis clausis ex privilegio variorum Summorum Pontificum, & præcipue Clementis IV. constit. *in-*

incip. Virtute §. 9. Greg. II. const. *incip.* Virtute::: & Pauli III. const. *incip.* Licet debitum.

22 Circa tertium Interdicti effectum, qui est privatio ecclesiasticæ sepulturæ notandum est, quod in loco sacro interdicto nullus quantumvis innocens, nec infans, nec amens potest sepeliri; *cap.* Quod in te 11. *de pœn. & remiss.*

Excipiuntur tamen Clerici personaliter non interdicti, nec interdicto causam dantes, nec illud pro ullo tempore violantes, qui cum silentio, & sine solemnitate absque campanarum pulsatione possunt in loco sacro interdicto sepeliri, *d. cap.* Quod in te 11. *de pœnitent. & remiss.* Pirhing. *in Jus canonic. lib.* 5. *capit.* 39. *num.* 251.

Tempore interdicti localis generalis possunt incolæ illius loci, qui non sunt personaliter interdicti, efferri extra illum locum interdictum, & in alio sacro non interdicto sepeliri; *cap.* Si sententia 16. *de sent. Excommun. in* 6.

Et si quis sepultus fuerit extra locum sacrum tempore interdicti, cessante Interdicto, in locum sacrum est transferendus, si id commode fieri possit: Glossa *in cap.* A nobis 2. *de sent. Excomm. in* 6. *verb.* Forma::: Pirhing. *in Jus Canon. lib.* 5. *tit.* 39. *num.* 251.

23 Si vero contingeret contra prohibitionem Juris aliquem interdictum sepeliri in loco sacro, is non esset extrahendus, quia hoc non reperitur in Jure præscriptum. Et licet excommunicati in loco sacro contra prohibitionem sepulti, denuo debeant exhumari, & à loco sacro ejici; *cap.* Sacris 12. *de sepulturis*: Hæc tamen tam severa pœna non est extendenda ad alium casum in Jure non expressum, cum diversa sit ratio de excommunicatione, & interdicto. Excommunicatio enim privat communione fidelium, non autem interdictum; Glossa *in dict. cap.* A nobis, *de sent. excomm. in* 6. Engel *lib.* 5. *tit.* 39. *num.* 96. cum Anacleto, & aliis.

24 Interdicti tempore in vim Bullæ Cruciatæ competunt privilegia missa celebrare faciendi, sacramenta sumendi, & ecclesiastica sepultura gaudendi juxta modum præscriptum à Bened. XIV. tom. 1. Bull. const. 86. *incip.* Quoniam, §. 4.

25 Interdicti tempore conceditur militibus S. Januarii, ut missas celebrare facere, & sacramenta recipere valeant. Idem const. 24. *incip.* Romanæ Ecclesiæ §. 4.

26 Interdicti ab ingressu ecclesiæ assistere non possunt missæ, & divinis officiis, neque coram illis potest Missa celebrari in ecclesia. Spectat vero ad Ministros ecclesiæ illos ejicere; si tamen vis adhibenda sit cum scandalo, vel etiam frustra, tunc ex Suaresio docetur, Missam jam inceptam non esse omittendam. *Institut. Eccles.* 45. *num.* 11.

27 Interdicti ab ingressu ecclesiæ, utrum eam ingredi possint ad orandum tantummodo, quæstio est anceps inter Doctores. *Ib.* 33.

28 Interdicti ab ingressu ecclesiæ ob transgressionem præcepti de communione paschali, si contumaces se præbuerint, ab Episcopo excommunicatione plecti possunt, ut ex DD. firmatur; *Inst. Eccl.* 55. *cit. num.* 11.

29 ☞ Tunc quum primum introduci in ecclesia cœpit interdictum, & multo etiam tempore post maximus fuit ejus rigor. Sic enim Oldericus Familiæ B. Martialis Monachus à synodo de contumacia Principum Militiæ Lemosticensis sententiam rogatus, inquit: "Nisi de pace »acquieverint, ligate omnem terram Lemovicensem pu»blica excommunicatione, eo videlicet modo, ut nemo »nisi Clericus, aut pauper mendicans, aut peregrinus »advenlens, aut infans à bimatu & infra in toto Le»movicino sepeliatur, nec in alium episcopatum ad se»peliendum portetur. Divinum officium per omnes ec»clesias latenter agatur, sed baptismus petentibus tri»buatur. Circa horam tertiam signa sonent in ecclesiis »omnibus, & omnes proni in faciem preces pro tribu»latione, & pace fundant. Pœnitentia & Viaticum in »exitu mortis tribuatur. Altaria per omnes ecclesias si»cut in Parasceve nudentur, & cruces & ornamenta »abscondantur, quia signum luctus & tristitiæ omni»bus est. Ad missas tamen, quas unusquisque Sacerdo»tum januis ecclesiarum obseratis fecerit, altaria in»duantur, & iterum post missam nudentur. Nemo al»tari osculum det. Nemo clericorum aut laicorum, vel »habitantium, vel transeuntium in toto Lemovicino »carnem comedat, neque alios cibos, quam illos, qui»bus in quadragesima vesci licitum est. Nemo laicorum, »aut clericorum tondeatur, neque radatur, quousque »distincti Principes & capita populorum per omnia »Sancto Concilio obediant. Si quis vero probatus fuerit »aliquo modo hujus vinculi violator, non recipiatur »nisi cum digna pœnitentia.

Liquet hinc, quantus eo tempore fuerit rigor inter- 30
dicti. Mitigari vero ille aliquantulum postmodum cœpit, 31
ut liquet ex collectionibus Gregor. IX. & Bonifac. VIII. 32
Innocent. III. qui anno 1200. Ecclesiam rexit, semel 33
in hebdomada prædicare & baptizatos confirmare licitum esse declaravit; *in cap.* Responso *de sent. excommun.* Præterea clericis, qui interdictum observaverant, in cœmeterio cum silentio sepeliri, in conventualibus ecclesiis voce remissa januis clausis, non pulsatis campanis horas canonicas binos, vel trinos recitare concessit; *cap.* Quod in te *de pœnit. & remiss.* Greg. IX. sub an- 34
num 1230. addidit, ut moribundis viaticum ministraretur, semelque in hebdomada missa pari cum silentio celebraretur; *cap.* Permittimus, *de sent. excommun.* Plu- 35
ra etiam permisit Innocentius IV. qui anno 1246. Pontificatum iniit. Sed omnium maxime interdicti rigorem 36
mitigavit Bonifacius VIII. in *capit.* Alma mater *de sent. excomm. in* 6. Probe enim hinc animadvertens, quod ex *distinctione hujusmodi statutorum excrescit indevotio populi, pullulant hæreses, & infinita pene pericula animarum insurgunt, ac ecclesiis sine culpa earum debita obsequia subtrahuntur*, permisit, ut ad Poni- 37
tentiæ sacramentum admitti omnes queant; nisi essent excommunicati, seu culpabiles de interdicto, vel specialiter interdicti; tum permisit, ut officia divina possint januis clausis celebrari submissa voce, laicis exclusis, ac 38
sine sonitu campanarum, & demum permissit, ut quinquies in anno, id est natali Domini, Paschate, Pentecoste, Assumptione B. Mariæ, & festo Corporis Christi januis apertis, exclusis excommunicatis, & iis, qui causam dederunt interdicto; ceteri ad communionem eu- 39
charisticam, ad oblationem, & ad divina officia admittantur. Hanc vero moderationem de interdicto locali generali non speciali accipiendam esse monent *post Gloss. ib. verb.* Ecclesiis::: Covar. *in relect. ad ipsum cap.* Alma mater §. 4. *num.* 1. & §. 4. *num.* 2. Suarez *de censur. disp.* 34. *sect.* 2. *num.* 1. Quinimmo quum idem Bonifacius VIII. nimium hujus interdicti usum ecclesiæ damno fuisse experientia comperiisset, hinc est quod multis in casibus prohibuit Episcopis fulmen interdicti detorquere.

Veniamus nunc *ad Auctorem.* Recte ipse *num.* 10. 40
ait prohibitam esse professionem solemnem in Religione. At nota prohibitam minime esse benedictionem ves- 41
tium illorum, qui Religionem ingrediuntur; Navarr. *in manual. confessar. cap.* 22. *num.* 122. Alter. *de censur. disp.* 5. *de interdict. cap.* 5. *folio* 392. *col.* 2.

Suos hinc inde habet *Auctores* quæstio, de qua agit 42
Auctor num. 17. an sub communicatione privilegiorum veniat privilegium illud, quod nonnullis Regularibus concedi solet quasdam proprii Ordinis festivitates solemni ritu tempore interdicti generalis quacumque auctoritate positi celebrandi: novissime affirmativam opinionem tenuit P. Gaudent. *à Janua de visit. tom.* 1. *cap.* 14. *dub.* 10. *sect.* 4. *num.* 6. & *plur. seq.* Sed probe monuit *clar. memor.* Cardenal. Petra *in commentar. ad constitut. apostol. constitut.* 10. *Sixti IV. num.* 16. *in subjecta materia inspiciendum esse formam indulti communicationis, ita ut ex illius verbis apprehendi, & censeri valeat, an inducta vel excluta censeri valeat communicatio hujusmodi privilegii.*

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA U.A.N.L.

ARTICULUS VII.

Quoad ea, quæ concernunt culpam & pœnam interdictum violantium.

SUMMARIUM.

1 *Laici violantes interdictum solum locale licet sine contemptu, & scandalo, peccant saltem venialiter.*
2 *Violantes vero interdictum personale, sive particulare, sive generale scienter, peccant mortaliter.*
3 *Si autem ipsi laici cogant celebrari divina officia in loco interdicto, vel vocent interdictos, & excommunicatos, ut illis intersint, aut prohibeant ne ipsi interdicti, aut excommunicati à celebrante, seu ab alio moniti de ecclesia exeant; aut ipsi interdicti post monitionem exire recusent, vel divinis violenter sese ingerant, ultra gravissimam culpam incurrunt ipso facto excommunicationem majorem Papæ reservatam.*
4 *Clerici, & regulares utriusque sexus violantes interdictum, sive personale, sive locale, peccant mortaliter.*
5 *Clerici, & religiosi ultra culpam mortalem incurrunt irregularitatem.*
6 *Privantur privilegio, quod alioquin haberent, ut in loco sacro sepeliri possent.*
7 *Privantur jure passivæ, & activæ electionis.*
8 *Incurrunt suspensionem ab officio, beneficio, & jurisdictione.*
9 *Si scienter interdictos in loco sacro sepelire præsumpserint, excommunicationis sententiam incurrunt.*
10 *Regulares vero tam exempti, quam non exempti violantes interdictum generale locale, quod ab ecclesia cathedrali matrice, vel parochiali loci servatur, ultra recensitas pœnas, incurrunt etiam excommunicationem.*
11 *Sicut etiam eam incurrunt violando cessationem à divinis.*
12 *Quod procedit non solum de interdicto generali, quod fertur in regnum, vel provinciam, sed etiam de eo, cui submittitur villa, vel castrum.*
13 *Episcopi tamquam Sedis Apostolicæ Delegati variis in casibus possunt subjicere interdicto ecclesias exemptorum, & regularium, & præsertim si interdictum in loco publicatum non observent.*
14 *Si accedente Episcopo ad eorum ecclesias pro celebranda missa pontificali nolint eum obsequiis juxta præscriptum decretorum Apostolicorum, & Sacræ Congregationis Rituum, recipere, servire, vel ei baldachinum erigere, & juxta solitum de cera, & supellectilibus providere.*
15 *Si baldachinum, vel osculum Evangelii, vel assistentia in presbyterio in eorum ecclesiis dent, & permittant, & concedant personis secularibus quantumvis nobilibus, & illustribus.*
16 *Si ab Episcopo moniti, sepulturas sub altaribus, & bradellis eorum ecclesiarum constructas nolint, aut differant expurgare, & illas muro obstrui facere & replere.*
17 *Si ad processiones, quibus tenentur intervenire, moniti recusent accedere.*
18 *Si abusus, & irreverentias ab eorum ecclesiis, moniti, nolint, vel negligant removere.*
19 *Episcopi tamquam Sedis Apostolicæ Delegati possunt interdicere ab ingressu ecclesiæ, vel suspendere ab exercitio pontificalium Abbates, & alios usum Pontificalium habentes ac Prælatos, & superiores regulares, & exemptos, si ecclesiasticam supellectilem, seu paramenta sacra pro usu aliarum ecclesiarum, quam suarum, benedicant.*
20 *Episcopi tamquam Sedis Apostolicæ Delegati possunt procedere per interdictum, aliasque censuras contra regulares inobedientes, & contumaces in casibus illis, in quibus datur eis facultas ipsos coercendi, corrigendi, & puniendi.*
21 *Novæ addit. inseruntur*, ad num. 31.

Laici violantes interdictum solum locale, audiendo *v. gr.* divina officia, licet sine contemptu, & scandalo, peccant saltem venialiter. 1 Violantes vero interdictum personale, sive particulare, sive generale scienter peccant mortaliter, quia violant præceptum ecclesiæ in materia gravi, & interdictum personale particulare directe afficit personas interdictas, easque privat participatione divinorum, sicuti etiam interdictum personale afficit directe omnes personas, quæ comprehenduntur in communitate interdicta juxta textum in *cap.* Si sententia 16. *de sentent. excommunicat. in* 6. adeoque illud violantes assistendo divinis peccant mortaliter. 2 Si autem ipsi laici, uti interdum faciunt domini temporales & officiales eorum cogant celebrari divina officia in loco interdicto, vel vocent interdictos, & excommunicatos, ut illis intersint, aut prohibeant, ne ipsi interdicti, aut excommunicati à celebrante, seu ab alio moniti, de ecclesia exeant, aut ipsimet interdicti post monitionem exire recusent, vel divinis violenter sese ingerant, ultra gravissimam culpam, incurrunt ipso facto excommunicationem majorem Papæ reservatam, prout expresse habetur *in Clement.* 2. *de sent. excommunic. capit.* Gravis. 3

Clerici, & regulares utriusque sexus violantes interdictum peccant mortaliter, sive sit interdictum personale, sive locale, hoc est sive ipsi interdicti sint, sive in ecclesia interdicta aliquem actum Ordinis exerceant, ut missam, aut aliud officium divinum de more celebrent, aut cum scandalo, & contemptu sacramenta recipiant, & divinis assistant. 4 Et Clerici & Religiosi ultra culpam mortalem, incurrunt irregularitatem; *cap.* Is, qui 18. §. *fin. & cap.* Is, cui 20. *de sent. excomm. in* 6. Privantur privilegio, quod aliquin haberent, ut in loco sacro sepeliri possent; *cap.* Quod in te 11. *de pœnit. & remiss. & cap.* Is, cui 20. *de sent. excomm. in* 6. 5 6 Privantur jure passivæ, & activæ electionis, ita ut nec eligere valeant; *cap.* Is, qui 10. *de sentent. excommun. in* 6. nec ipsi eligi, aut postulari possint; *cap.* 1. *de postulat. Prælator.* 7 Incurrunt suspensionem ab officio, beneficio, & jurisdictione; *cap.* Tanta est 18. *de excessib. Prælator.* 8 Et si scienter interdictos in loco sacro sepelire præsumpserint, excommunicationis sententiam incurrunt; *Clementin.* 1. *de sepulturis.* 9 Regulares vero, tam exempti violantes interdictum generale locale, quod ab ecclesia cathedrali, matrice, vel parochiali loci servatur, ultra supra recensitas pœnas, incurrunt etiam excommunicationem. *Clement.* 1. *de sent. excommun.* 10 Sicuti etiam eam incurrunt violando cessationem à Divinis: *Eadem Clement. ibidem.* 11 Quod procedit non solum de interdicto generali, quod fertur in regnum, vel provinciam, sed etiam de eo, cui submittitur villa, vel castrum, *per textum in c.* 12 Cum in partibus 17. *de verborum signific.*

Episcopi tamquam Sedis Apostolicæ Delegati variis in casibus possunt subjicere interdicto ecclesias exemptorum, & regularium, & præsertim si interdictum in loco publicatum non observent; Sacr. Congreg. Concil. *in Indiarum* 17. *Dec.* 1650. *lib.* 19. *decretal. pag.* 97. 13 Si accedente Episcopo ad eorum ecclesias pro celebranda missa pontificali nolint eum obsequiis juxta præscriptum decretorum Apostolicorum, & Sacræ Congreg. Rituum, recipere, servire, vel ei baldachinum erigere, & juxta solitum de cera, & supellectilibus providere; S. Congr. Conc. *in Venefrana interdicti* 26. *Jan.* 1697. 14

Si baldachinum, vel osculum Evangelii, vel assistentiam in presbyterio in eorum ecclesiis dent, permittant, & concedant personis secularibus, quantumvis nobilibus, & illustribus, ut disponunt decreta generalia Sacr. Congreg. Rituum *sub die* 13. *Martii* 1688. & *sub die* 22. *Apr.* 1690. *approbata à Sanctissimo die* 22. *ejusdem mensis & anni* 1690. vide *verb.* Ecclesia *art.* 5. *n.* 29. & 30. ubi referuntur ad literam dicta decreta. 15 Si ab Episcopo moniti sepulturas sub altaribus, & bradellis eorum ecclesiarum constructas nolint, aut differant expurgare, & illas muro obstrui facere, & replere; sic pluries decrevit Sacr. Congr. Episcop. & Regular. vide *verb.* Altare *num.* 48. & 49. ubi talia decreta ad literam referuntur. 16

Si

17 Si ad processiones, quibus tenentur intervenire, moniti recusent accedere; sic declaravit pluries Sacr. Congreg. Concil. & signanter *die* 27. *Julii* 1627. & *in una Mediolanen.* 3. *Aug.* 1658. & *in una Neapolitana* 27. *Februarii* 1591. & etiam Sacr. Congr. Rituum *in una Ferrarien.* 27. *Julii* 1609. *in una Aversana* 12. *Febr.* 1641. *in una Tarentina* 3. *Maii* 1642. & *in una Spoletana* 25. *Septembris* 1649. quæ omnia decreta ad literam refert Pignatell. *tom.* 3. *contult.* 46. *à num.* 11. *ad* 18. Si abusus, & irreverentias ab eorum ecclesiis, moniti, nolint, vel negligant removere, vigore Concil. Trident. *in decret. de observand. & evitand. in celebrat. missarum.* 18

19 Episcopi tamquam Sedis Apostolicæ Delegati possunt Abbates & alios usum pontificalium habentes, ac Prælatos, & superiores regulares, & exemptos, & censura interdicti ab ingressu ecclesiæ, vel suspensionis ab exercitio pontificalium punire, & coercere, si ecclesiasticam supellectilem, seu paramenta sacra pro usu aliarum benedicant, cum hoc eis expresse vetitum sit à decretis generalibus Sacræ Congreg. Rit. *emanatis* 27. *Septemb.* 1659. & 20. *Julii* 1660. quoad hoc confirmatis, & approbatis ab Alexandro VII. *die* 20. *Julii* 1660. in quibus datur Ordinariis facultas inobedientes, & transgressores per censuras compellendi. Vide *verb.* Abbas *à num.* 30. ubi ipsa decreta ad literam dantur. 20

Episcopi, tamquam Sedis Apostolicæ Delegati possunt procedere per interdictum, aliasque censuras contra regulares inobedientes, & contumaces in casibus illis, in quibus datur eis facultas ipsos coercendi, corrigendi, & puniendi; sic fere communis, & expresse fatetur intra alios Petrus Maria Passerinus inclytæ Religionis Prædicatorum alumnus, qui *tom.* 3. *de statu homin. quæst.* 189. *art.* 10. *insp.* 10. *num.* 768. sic præcise dicit: *Sed ubi Episcopis datur facultas coercendi, corrigendi, & puniendi regulares, datur etiam facultas eos excommunicandi; & sic* v. gr. *dum sess.* 25. *cap.* 13. *datur Episcopis facultas compellendi eos ad processiones, datur etiam facultas eos compellendi per censuras,* & sic passim Doctores, arg. constit. 18. Gregor. XV. *incip.* Inscrutabili.

☞ Ansam hic nobis præbet *Auctor*, licèt loco non suo, disserendi de potestate Episcopi in exemptos quoad interdictum, aliasque censuras.

Verba haud facimus de interdicto *locali generali*, nam ei subjici ecclesias omnes quantumvis exemptas, concors est omnium sententia. 21 Quod vero concernit alias species interdicti, immo in universum censuras omnes, distingui debent censuræ à jure latæ ab iis quæ feruntur ab homine. 22 An Episcopus declarare possit incursos in censuras à jure latas exemptos, non conveniunt inter se Doctores. 23 Affirmant enim Fagnan. *in cap.* Non potest *num.* 12. *de re judic.* Pignatell. *Canon. conr. tom.* 9. *cons.* 52. *num.* 7. Card. de Luc. *de Reg. disc.* 1. *n.* 29. & *disc.* 65. *num.* 14. & *seq.* Ventriglia *in prax. tom.* 1. *adnot.* 48. §. *unic. num.* 34. ibique Carol. Anton. de Luc. *num.* 5. 24 aliique. Negant vero Bordon. *in Concil. reg. resol.* 7. *quæst.* 7. *num.* 10. Hieronymus Garzias *in Polit. Reg. tom.* 1. *tract.* 8. *diff.* 3. *dub.* 2. *punct.* 2. *n.* 14. Lezana *in summa verb.* Exemptio *num.* 9. Escann. *in Propugnacul. Relig. discept.* 13. *cap.* 10. *per totum & alii.*

25 Mediam sententiam alii tenent, nimirum haud posse Episcopum declarare, posse vero denuntiare exemptos incursos in censuras; confer Card. Petra *in comm. ad const. apost. constit.* 11. *Alexandri IV. sect. unic. n.* 11. 26 Media hæc sententia in hoc fundatur, quod declaratio est actus judicialis in ipsos exemptos, adeoque ex defectu jurisdictionis Episcopo minime competere valet. Denuntiatio vero est actus mere extrajudicialis respiciens nonnisi indirecte exemptos, directe vero populum Episcopo subjectum, & sic Episcopo competere potest.

Placet aliis, quod si incursio in censuras sit *publica*, sed non *notoria*, possit solummodo Episcopus denuntiare, non item declarare exemptos incursos in censuras; sin autem sit itidem incursio notoria, possit & 27 declarare ipsos exemptos incursos in censuras; consule *Clement. concord. pastoral. part.* 2. *cap.* 5. *num.* 42. & *plur. seq.* ubi hanc reddit rationem, cur possit Episcopus in casu incursionis *notoriæ* declarare exemptos incursos in censura: "Quia (*inquit*) tunc cessat qualitas illa 28 »judicialis considerata in casu præcedenti, quæque non »permittitur contra exemptum, quum in casu veri no»torii non permittitur vera citatio, nec processus, ne»que opponi possit aliqua exceptio": At si in casu notoriæ incursionis judicialiter haud sit procedendum, in nihilo videtur differre denuntiatio à declaratione, ita ut in nomine, non item in re sit differentia.

Quod attinet ad censuras, quæ ab homine feruntur, 29 porro in casibus illis, in quibus exempti Episcopo subjecti non sunt per Concil. Trid. *Constitutionesque Pontificias*, nequit Episcopus *ex* defectu jurisdictionis censuras ferre: Adi Clement. *Concord. personal. part.* 2. *c.* 5. *num.* 52. & *seq.* ubi. "Aliquis tamen casus (*subdit*) po»terit considerari, in quo vigente exemptione & sic »præcisive à jurisdictione Episcopi in ipsas personas »exemptorum possit ecclesia exempta locali subjici in»terdicto, quod utique eveniet, quoties in ea scandalum »aut aliquod delictum patratur ab iis qui sunt de po»pulo, etiam sine facto ipsorum exemptorum. Tunc »enim talis pœna solum percutit & dirigitur in punitio»nem populi audientis divina, cujus cura Episcopo est »commissa, quin per hoc in aliquo vulneretur exemptio, »nam interdictum hoc casu non respicit punitionem »exemptorum, quibus licet tunc divina peragere januis »clausis ex temperato rigore interdicti juxta moderatio»nem cit. cap. *Alma Mater*, & suorum privilegiorum, »unde tota pœna videtur inesse respectu populi."

Quæstionis autem est, an iis in casibus, in quibus 30 exempti per Concil. Trident. & *Apostolicas constitutiones* subjecti Episcopo sunt, datum sit ei ferre censuras? Sunt qui tenent posse Episcopum censuras ferre, si tunc quum ei subjiciuntur, una ipsi potestas fiat censuras ferendi; nequaquam vero si absque potestate hac illi subjiciantur. Vide Escann. *in propugnacul. reg. discept.* 14. *c.* 2. *num.* 12. At posse Episcopum censuras ferre etiam- 31 si exempti dicta potestate ipsi subjiciantur, auctoritatibus, & rationibus, tum contrariis confutatis firmavit. Clement. *Concord. pastoral. part.* 2. *cap.* 5. *à n.* 55. *ad plur. seq.* ☞

ARTICULUS VIII.

A quibus, & quibus modis tollatur, & relaxetur interdictum.

SUMMARIUM.

1 *Interdictum latum ad certum tempus, vel sub conditione aliqua, elapso tempore, vel adimpleta conditione, statim per se cessat.*
2 *Et si sit latum à Jure ante elapsum tale tempus, & ante adimplectionem talis conditionis, Episcopus dispensare non potest, nisi interdictum proveniat ex delicto occulto nondum deducto ad forum contentiosum.*
3 *Interdictum generale locale, vel personale à Jure communi latum, & non reservatum potest tolli ab Episcopo, aut suspendi ad tempus, vel ab alio habente jurisdictionem quasi episcopalem in communitatem interdictam.*
4 *Non tamen Episcopus posset interdictum relaxare, si esset latum à Papa tamquam ab homine.*
5 *Interdictum locale, sive generale, sive particulare, & interdictum personale generale non possunt tollere, seu ab illo absolvere Parochi, & alii confessarii etiam privilegiati.*
6 *Possunt tamen Parochi, & alii confessarii absolvere ab interdicto personali particulari non reservato.*
7 *Si interdictum quodcumque per specialem sententiam latam sit ab homine, ordinarie absolvere ab illo potest is solus, qui illud tulit, vel illius Delegatus, vel successor, aut ejus superior plenam jurisdictionem in illum obtinens.*
8 *Sicuti pariter soli supradicti possunt absolvere ab interdicto lato per sententiam generalem, quando*

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA

Auctor illius in ipsa generali sententia, ejus absolutionem sibi reservavit.
9 *Interdictum generale locale non potest relaxari ad cautelam.*
10 *Quæcumque vero alia interdicta ad cautelam possunt relaxari.*
11 *Subnectuntur supplementa Auctoris*, ad num. 12.
13 *Ex aliena manu*, ad num. 19.

1 INTERDICTUM latum ad certum tempus, vel sub conditione aliqua, elapso tempore, vel adimpleta conditio-
2 ne statim per se cessat. Sic Glossa communiter recepta *in Clement. 1. verb.* Donec *de decimis*, & Abbas *in c. 1. de judiciis.* Et sic si sit latum à Jure ante elapsum tale tempus, & ante adimpletionem talis conditionis, Episcopus dispensare non potest, nisi interdictum proveniat ex delicto occulto, nondum deducto ad forum contentiosum, quia censetur tacite reservatum. Pirhing. *in Jus canon. lib. 5. cit. 39. num. 252.* & alii.
3 Interdictum generale, locale, vel personale à Jure communi latum, & non reservatum potest tolli ab Episcopo, aut suspendi ad tempus, vel ab alio habente jurisdictionem quasi episcopalem in communitatem interdictam; ut colligitur *ex cap.* Nuper 29. *de sent. excomm.* ubi expresse dicitur: "Quod Legislator speciali»ter sibi non reservavit, aliis Ordinariis Judicibus con-
4 »cessisse videtur." Non tamen Episcopus posset interdictum relaxare, si esset latum à Papa tamquam ab homine, quia censura specialiter lata ab homine, non potest auferri nisi ab ipso ferente, vel delegato, aut superiore in ipsum plenam jurisdictionem habente, *ex cap.* Pastoralis 11. §. Præterea, *de officio Ordinar.*
5 Interdictum locale, sive generale, sive particulare, & interdictum personale generale non possunt tollere, seu ab illo absolvere Parochi, & alii Confessarii etiam privilegiati, quia ad relaxandum interdictum locale generale, & particulare, & personale generale requiritur jurisdictio pro foro externo, qualis non est in Parocho, nec in aliis Confessariis etiam privilegiatis, qui solum habent jurisdictionem pro foro animæ; locus autem, & communitas non subjacent judicio interno pro foro ani-
6 mæ, ut de se patet. Possunt tamen Parochi, & alii Confessarii absolvere ab interdicto personali particulari à jure lato, & non reservato, ut collligitur *ex c.* Nuper 29. *de sent. excomm.*
7 Si interdictum quodcumque per specialem sententiam latum sit ab homine *v. gr.* ab Episcopo, ordinarie ab illo is solus, qui illud tulit, vel illius Delegatus, vel successor, aut ejus superior plenam jurisdictionem in illum obtinens, potest absolvere; *cap.* Pastoralis 11. §. Præterea, *de offic. Ord. c.* Quærenti 26. *de offic. Dele-*
8 *gat. cap.* Si Episcopus *causa 5. quæst.* 3. Sicuti pariter soli supradicti possunt absolvere ab interdicto lato per sententiam generalem, quando Auctor illius in ipsa generali sententia ejus absolutionem sibi reservavit, *arg. c.* Nuper 29. *de sent. excomm.* Vide dicta *de absolutione & excommunicatione.*
9 Interdictum generale locale non potest relaxari ad cautelam, ut habetur expresse *in cap.* Præsenti 10. *de sent. excomm. in 6.* his præcisis verbis. "Beneficium re»laxationis ad cautelam, quoad interdicti sententias in »civitates, castra, vel quælibet alia loca seu terras »aliquas generaliter promulgatum, locum aliquatenus
10 »non habere." Quæcumque vero alia interdicta ad cautelam possunt relaxari, sicut excommunicatio, quia excommunicatio, & interdictum pari passu procedunt, ut probat ex variis textibus Glossa *in dict. cap.* Præsenti, *verb.* Declaramus; ergo sicuti excommunicatio potest relaxari ad cautelam; ita pariter interdictum, eo vel maxime, quod non debemus nos facere extensionem ad ullum aliud interdictum, cum textus præcise loquatur de interdicto locali generali, ut patet aperte in *dict. c.* Præsenti 10. *de sent. excomm. in 6. sup. relat.*
11 * Interdicti tempore in vim Bullæ Cruciatæ competunt privilegia missas celebrari faciendi, sacramenta sumendi, & ecclesiastica sepultura gaudendi, juxta modum præscriptum à Benedicto XIV. tom. 1. const. 86. *incip.* Quoniam §. 5. Interdicti tempore conceditur Mili- 12
tibus Sancti Januarii, ut missas celebrari facere, & sacramenta recipere valeant; idem constit. 34. *incip.* Romanæ ecclesiæ §. 4. *

☞ ☞ Interdictum, ut dictum est *in addit. ad art.* 1. 13
fertur vel uti censura, vel uti pœna. Interdictum uti cen- 14
sura, quemadmodum & quælibet alia species censuræ, non nisi absolutione tollitur. Interdictum vero uti pœna, 15
si elapsum sit tempus, ad quod fuit latum, non tollit, sed cessare dicitur: ante vero tempus illud dispensatione tollitur: Hurt. *de cens. tract. de int. diffi.* 16. *n.* 46.

A quibus unum & alterum interdictum tolli possit, 16
breviter, sed perspicue tradit *mox laudatus Auctor*, qui 17
n. 49. tametsi conveniat interdictum generale locale tolli haud posse ad cautelam: "Nihilominus, *subdit*, quod»cumque interdictum adhuc locale generale posse tolli »ad tempus ab eo, qui potest illud totaliter auferre in »foro exteriori, & ab eodem posse quoad aliquem ef- 18
»fectum auferri sive ad tempus, sive absque termino, »ut quoad aliquam missam, aut quoad aliquem sepe- 19
»liendum, quin interdictum potest à ferente ipsum »quoad suos effectus limitari, tam quoad primam impo»sitionem illius, tam quoad conservationem, quum con»junctio omnium effectuum interdicti non est jure anne»xa cum ipso, sicut sunt jure connexi omnes effectus »excommunicationis cum ipsa." ☞ ☞ (*Vid. verb.* Censura *in l.* 14. 15. 16. *tit.* 9. *p.* 1. *in quibus de interd. agitur.*)

INTERLOCUTORIA SENTENTIA.

Vide *verb.* Sententia *à num.* 3. *ad* 17. *& verb.* Appellatio *artic.* 4.

INTERPRETATIO LEGIS.

Vide *verb.* Lex *artic.* 5. *à num.* 18. *ad* 21. *& n.* 42.

INTERSTITIA.

SUMMARIUM.

1 *Interstitia quid sint.*
2 *Interstitia cur constituta, & servanda sint.*
3 *Interstitia etiam pro Minoribus Ordinibus sunt servanda.*
4 *Quodnam intervallum, seu interstitium inter unum, & alterum ex Minoribus Ordinibus intervenire debeat.*
5 *Pro suscipiendis Ordinibus Sacris debet intercedere intervallum, seu interstitium unius anni à receptione unius usque ad receptionem alterius.*
6 *Hinc à receptione portremi gradus Minorum Ordinum non potest quis promoveri ad Subdiaconatum, nisi elapso interstitiorum anno.*
7 *Item noc potest quis promoveri ad Diaconatum, nisi post annum à susceptione Subdiaconatus.*
8 *Item non potest quis promoveri ad Presbyteratum, nisi quoad annum à susceptione Diaconatus.*
9 *Anni cursus non est necesse, quod sit naturalis, & solaris, sed sufficit, quod sit Ecclesiasticus.*
10 *Episcopus dispensare potest super hujusmodi interstitia cum suis subditis.*
11 *Episcopus Ordinans alienos subditos cum dimissoriis non potest cum eis dispensare quoad interstitia nisi hoc in dimissoriis expresse ei concedatur.*
12 *Facultas prædicta dispensandi in interstitia extenditur etiam ad Vicarium Generalem Episcopi, & sede vacante transit ad Capitulum, seu Vicarium Capitularem.*
13 *Episcopus tacite dispensare videtur in interstitiis, si assumat aliquem scienter intra anni curriculum ad Ordines.*

An

14 *An dispensare in interstitiis respectu Regularium spectet ad Episcopos, vel ad Prælatos regulares*, ad n. 16.
17 *Ad dispensandum in interstitiis Ordinum minorum sufficit quæcumque causa.*
18 *Ad dispensandum in interstitio inter Subdiaconatum & Diaconatum requiritur, & sufficit minor causa, quam in interstitio inter quatuor Ordines minores, & Subdiaconatum, major autem causa requiritur ad dispensandum in interstitio inter Diaconatum, & Presbyteratum.*
19 *Quamvis tam Ordinatus, quam Ordinans non servatis interstitiis sine dispensatione, nullam Canonicam panam incurrant, uterque tamen graviter peccat.*
20 *Add. ex aliena manu*, ad num. 23.

1 INTERSTITIA nihil aliud sunt, quam illud intervallum temporis, quod ex ecclesiæ constitutione interjacere debet inter susceptionem unius & alterius Ordinis. *Est*
2 *in re communis.* Talia interstitia, seu intervalla temporum sunt ab ecclesia constituta, ut nota esse posset, atque perspecta vocationis Clericorum veritas, morum probitas, & capacitas, seu peritia pro cujuscumque Ordinis exercitio, ut habetur ex Concil. Trident. *sess.* 23. *cap.* 11. *de reformatione*, & ex const. Innoc. XII. *in-*
3 *cip.* Speculatores::: Interstitia temporum etiam in minoribus Ordinibus sunt servanda, *c.* In singulis 2. *dist.* 73.
4 & Concilio Trident. *loc. cit.* Quodnam autem intervallum inter unum, & alterum ex minoribus Ordinibus intervenire debeat, non reperitur expresse statutum: unde variant Doctores. Quidam enim dicunt sufficere intervallum illud quod detur de uno die festo ad alium proximum, cum singulis diebus festis conferri possint. Ita Sorbus *in compendio privilegiorum Mendicantium, verb.* Ordo, *versic.* sic bene::: Campanil. *in diversorio Juris Canonici rub.* 6. *cap.* 3. *num.* Et verum judicat Barbosa *de offic. & potest. Episcop. part.* 2. *alleg.* 14. *num.* 18. Alii autem existimant debere esse intervallum de uno ex temporibus generalium Ordinationum ad aliud. Ita Ugolinus *de potest. Episcop. pag.* 26. §. 17. *num.* 4. Majol. *de irreg. lib.* 3. *cap.* 24. *num.* 16. & tutius judicat Barbosa *loc. cit. num.* 18.
5 Pro suscipiendis vero Ordinibus Sacris habetur expresse statutum, quod intercedere debeat intervallum unius anni à receptione unius usque ad receptionem alterius. Sic Concil. Trid. *cit. sess.* 23. *cap.* 11. 13. &
6 14. *de reformat.* Hinc à receptione postremi gradus minorum Ordinum non potest quis promoveri ad Subdiaconatum nisi elapso interstitiorum anno, ut expresse statuit Trident. *loc. cit. cap.* 11. *Hi vero non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum ad Sacros Ordines promoveantur, nisi necessitas, aut ecclesiæ utilitas judicio Episcopi aliud exposcat.*
7 Item non potest quis promoveri ad Diaconatum, nisi post annum à susceptione Subdiaconatus, ut expresse statuit Tridentin. *citat. sess.* 23. *cap.* 13. ibi: *Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem si per annum saltem in eo non sint versati, ad aliiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non per-*
8 *mittantur.* Item non potest quis promoveri ad Presbyteratum, nisi post annum à susceptione Diaconatus, ut expresse statuit Trident. *cit. sess.* 23. *cap.* 14. ibi: *Et hi sint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministraverint, sed etiam, &c.*
9 Anni cursus, qui inter unum & alterum Ordinem debet intervenire, non est necesse, ut sit naturalis, & solaris habens trecentos sexaginta quinque dies, sed sufficit, quod sit ecclesiasticus, videlicet ab una quadragesima ad aliam, & à Pentecoste ad Pentecosten, & hujusmodi; sic tenent, & à Sac. Cong. fuisse decisum referunt Hieronymus Sorbo *in compendio privilegior. Mendicant. verb.* Ordines Sacri *vers.* Circa id... Barbosa *de offic. & potest. Episcop. p.* 2. *alleg.* 18. *num.* 2. & super Concil. Trident. *sess.* 23. *cap.* 13. *num.* 5. Zerola *in praxi Episcop. part.* 1. *verb.* Ordo, *vers.* Ad quartum; Lauretus de Franchis *in controversiis inter Episcopos & regulares num.* 264. & 265. Reiffenstuel *lib.* 1. *decret. tit.* 11. *num.* 145. ubi recte addit, quod neque annus ecclesiasticus adeo necessario requiritur, quin sufficere possit annus naturalis completus, cum Concil. Trident. *loc. cit.* non plus requirat, quam annum integrum, ut revera est annus naturalis, & solaris.

Episcopus dispensare potest super hujusmodi interstitiis cum suis subditis. *Communis*, & habetur aperte ex 10
Concil. Trident. *loc. cit.* ubi id relinquit judicio Episcopi; ibi: *Nisi necessitas, aut ecclesiæ utilitas judicio Episcopi aliud exposcat. . . . Nisi aliud Episcopo videatur . . . Nisi ob ecclesiæ utilitatem; ac necessitatem aliud Episcopo videretur.* Episcopus autem ordinans alienos 11
subditos cum literis dimissoriis ad se venientes non potest cum istis quoad interstitia dispensare, nisi hoc in dimissoriis expresse ei concedatur. Sic responsum fuisse à Sacr. Congr. Episcop. *Episcopo de Alfa die* 9. *August.* 1563. referunt, & tenent Piasec. *in praxi nova Episc. part.* 1. *cap.* 1. *num.* 11. *pag.* 29. ubi dicit ita communiter servari in praxi. Barbosa *de offic. & potest. Episc. part.* 2. *alleg.* 18. *num.* 9. cum plurimis ibi citatis, Reiffenst. *loc. cit. num.* 153. & alii *arg. Concil. Trident. l. c.* ubi vult servari interstitia in collatione Ordinum: *Nisi necessitas aut utilitas ecclesiæ judicio Episcopi aliud exposcat*, vel *nisi ob ecclesiæ utilitatem ac necessitatem aliud Episcopo videretur.* Cognoscere autem, & judicare de necessitate, aut utilitate suæ ecclesiæ spectat ad proprium diœcesanum Episcopum, & non ad Episcopum ordinatorem, cum hic velut extraneus nequeat eam dignoscere, nec de ea judicare. Eo vel maxime, quod Concil. *eadem sess.* 24. *cap.* 16. habeat expresse, ut sequitur: *Cum nullus debeat ordinari, qui judicio sui Episcopi* (pondera ly *sui Episcopi*) *non sit utilis, aut necessarius suis ecclesiis.*

Facultas prædicta dispensandi in interstitiis extendi- 12
tur etiam ad Vicarium generalem Episcopi, & sede vacante transit ad Capitulum, seu Vicarium Capitularem. Sic quoad utrumque declaravit Sacr. Congreg. Concilii, ut referunt Lauretus de Franchis *in controversiis inter Episcopos & regulares, num.* 256. Reiffenst. *loc. cit. num.* 155. & tenent Marchinus, Quaranta, Armandariz, Piasec. & alii plurimi cum Barbosa *in cit. allegat.* 38. *num.* 6. *& super Trid. sess.* 23. *cap.* 13. *n.* 7. Episcopus tacite dispensare videtur in interstitiis, si assumat aliquem scienter intra anni curriculum ad Ordines. Majol. *de irregul. lib.* 6. *cap.* 24. *num.* 14. Carolus de Grassis *de effectibus Cleric. in præl. n.* 342. Lauretus 13
de Franchis *loc. cit. num.* 260. Reiffent. *loc. cit. n.* 156. Barbosa *cit. alleg.* 18. *n.* 7. & 8. & super Trid. *loc. cit. num.* 9. cum pluribus aliis ibi citatis.

An autem dispensare in interstitiis respectu Regu- 14
larium spectet ad Episcopos, vel ad Prælatos regulares; variant Doctores. Plurimi enim, ut Hieronymus Sorbo, Confectius, Molfesius, Bonacina, Piasec. Riccius, Villalobos, Rodericus, Miranda, Homobonus, Portell. Marchinus, Ugolinus, Henriquez, Lezana, Genuensis, Menochius, & alii apud Barbosa *cit. allegat.* 18. *num.* 10. & super Trid. *cit. cap.* 13. *num.* 8. tenent spectare ad Episcopum ordinantem, & Parasellus *in suo libro privilegiorum fol.* 225. Lauretus de Franchis *loc. cit. num.* 255. Barbosa *loc. cit. num.* 10. & alii Auctores apud Aversam referunt Sacram Congregationem censuisse expresse, ut infra, nempe: "Superiores re»gulares non posse dispensare super interstitiis regula»rium ordinandorum, sed id pertinere ad Episcopum »ordinantem, qui tamen quoad causam dispensandi »judicium suum formare debet ex attestatione Superio»rum Regularium." Multi vero, ut Suarez, Hurtad. & alii apud La Croix *lib.* 6. *part.* 2. *num.* 2300. & alii apud alios tenent, posse Superiores regulares dispensare cum suis subditis regularibus in interstitiis. Tamen, ut recte dicit La Croix *loc. cit.* id tantum intelligitur ex privilegio, quod credunitur communiter habere. Unde ad conciliandos Doctores, & ad evitandas confusiones dicendum est, primam opinionem veram esse de illis regularibus, qui post Concilium Tridentinum, neque per specialem concessionem, neque per communicationem habent apostolicum privilegium susci-

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA